

SUN'IY INTELLEKTNI BIZNES VA JAMIYATDA ISHLAB CHIQISH VA QO'LLASH.

Odilov Abdulloh
Qo'qon Universiteti 1-kurs talabasi,
Mulaydinov Farxodjon
Qo'qon universiteti kafedra mudiri

Annotatsiya: Ushbu maqola biznes va jamiyatda sun'iy intellektning (AI) rivojlanishi va qo'llanilishini o'rganadi. Sun'iy intellekt turli sohalarda, jumladan sog'liqni saqlash, moliya, ishlab chiqarish va boshqa ko'plab sohalarda keng qo'llaniladi. Aldan foydalanish jarayonlarning samaradorligi va aniqligini oshirishi, xarajatlarni kamaytirishi, mahsulot va xizmatlar sifatini oshirishi mumkin. Shu bilan birga, sun'iy intellektdan foydalanish ma'lumotlarni himoya qilish, etika va maxfiylik bilan bog'liq bir qator muammolarga duch keladi. Ushbu maqola biznesda va jamiyatda sun'iy intellektdan foydalanishning afzalliklari va qiyinchiliklarini ko'rib chiqadi va sun'iy intellektdan foydalanishning axloqiy va huquqiy jihatlarini yaxshilash bo'yicha tavsiyalar beradi.

Kalit so'zlar: Ma'lumotlar xavfsizligi, maxfiylik, sun'iy intellekt, biznes jarayonlari, avtomatlashtirish.

Sun'iy intellektning (AI) rivojlanishi so'nggi paytlarda hayotning turli sohalarida tobora ko'proq e'tiborni tortmoqda. Biznes va jamiyat ham bundan mustasno emas. Aldan foydalanish biznes samaradorligini sezilarli darajada oshirishga, xarajatlarni kamaytirishga va mijozlar tajribasini yaxshilashga olib kelishi mumkin. Jamiyatda AI tibbiy diagnostika va iqlim o'zgarishini bashorat qilish kabi murakkab muammolarni hal qilish uchun ishlatilishi mumkin.

Biroq, afzalliklari bilan bir qatorda, sun'iy intellektdan foydalanish ma'lumotlarni himoya qilish, etika va maxfiylik bilan bog'liq muammolarga ham duch keladi. Turli mamlakatlar ma'lumotlar himoyasini ta'minlash va inson huquqlarini hurmat qilish uchun sun'iy intellektdan foydalanishni tartibga soluvchi qonun va qoidalarni qabul qilmoqda. Zamonaviy dunyoda sun'iy intellekt (AI) biznes va jamiyatning turli sohalarida keng tarqaldi. Aldan foydalanish jarayonlarni tezlashtirishi, xarajatlarni kamaytirishi, mahsulot va xizmatlar sifatini oshirishi, innovatsiyalar va odamlar hayotini yaxshilash uchun yangi imkoniyatlar yaratishi mumkin. Biroq, sun'iy intellektning rivojlanishi undan foydalanishning axloqiy, ijtimoiy va iqtisodiy oqibatlarini bilan bog'liq bir qator savollarni ham tug'diradi.

Avvalo, AI biznesda faol qo'llaniladi, bu ko'plab jarayonlarni avtomatlashtirish, marketing va sotishni yaxshilash, logistika va inventarlarni boshqarishni optimallashtirish, shuningdek, xavfsizlik va ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga yordam beradi. Sun'iy intellektning bunday ilovalariga misollar orasida mijozlar bilan munosabatlarni boshqarish (CRM), aqlli tahlil platformalari (IAP), robotlashtirilgan jarayonlarni avtomatlashtirish (RPA) va boshqalar kiradi. Biroq, AI loyihalarini amalga oshirish murakkab bo'lishi mumkin va yuqori malakali mutaxassislarni va namunaviy o'qitish uchun yuqori xarajatlarni talab qilishi mumkin.

Sun'iy intellekt sog'liqni saqlash, ta'lim, fan, huquq va davlat boshqaruvi kabi jamoat sohalarida ham qo'llaniladi. Masalan, sog'liqni saqlash sohasida AI diagnostika va davolashni yaxshilash, kasalliklar va epidemiyalarni bashorat qilish va sog'liqni saqlashni boshqarish tizimlarini optimallashtirishga yordam beradi. Ta'limda AI ta'limni shaxsiylashtirish, o'quv jarayonining moslashuvi va samaradorligini oshirish hamda virtual sinflar va ko'p funksiyali ta'lim platformalari kabi ta'limning yangi shakllarini yaratishda qo'llaniladi. Biroq, bu sohalarda sun'iy intellektdan foydalanish ham ma'lumotlarni himoya qilish, axloqiy va maxfiylik bilan bog'liq bir qator muammolarga duch keladi. Masalan, ishga joylashish to'g'risida qaror qabul qilishda sun'iy intellektdan foydalanish irq, jins va boshqa

xususiyatlarga ko'ra kamsitishlarga olib kelishi mumkin. Shuningdek, tibbiyotda sun'iy intellektdan foydalanish bemorning tibbiy ma'lumotlarining maxfiyligi bilan bog'liq xavotirlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Ushbu qiyinchiliklarga qaramay, sun'iy intellektni rivojlantirish va qo'llash jadallashishda davom etmoqda va kelgusi yillarda biznes va jamiyatni o'zgartirishda davom etishi kutilmoqda. Shu nuqtai nazardan, sun'iy intellekt sohasida tadqiqot va ishlanmalarni davom ettirish, shuningdek, turli sohalarda AI dan foydalanishda xavfsizlik va adolatni ta'minlaydigan axloqiy va huquqiy standartlarni ishlab chiqish muhim ahamiyatga ega.

Umuman olganda, sun'iy intellektning rivojlanishi va qo'llanilishi biznes va jamiyat uchun yangi imkoniyatlarni ochib beradi, bu jarayonlarni avtomatlashtirish, qarorlar qabul qilish samaradorligi va aniqligini oshirish, odamlarning hayot sifatini yaxshilash imkonini beradi. Biroq, sun'iy intellektdan foydalanish bilan bog'liq yuzaga kelishi mumkin bo'lgan qiyinchiliklar va xavflarni hisobga olish va ushbu xavflarni minimallashtirish choralarini ko'rish kerak.

Jamiyatda sun'iy intellektni qo'llash odamlarning hayot sifatini sezilarli darajada yaxshilashi mumkin, masalan, tibbiyot, transport va ekologiya. AI texnologiyalari kasalliklarni tashxislash jarayonlarini avtomatlashtirish, transport xavfsizligi tizimlarini yaxshilash va ishlab chiqarishning atrof-muhitga salbiy ta'sirini kamaytirish imkonini beradi.

Shu bilan birga, sun'iy intellektdan foydalanish ma'lumotlarni himoya qilish, axloq va shaxsiy hayot bilan bog'liq bir qator muammolarga duch keladi. Odamlar va butun jamiyat uchun xavflarni minimallashtirish uchun biznes va jamiyatda sun'iy intellektdan foydalanishni tartibga soluvchi qat'iy qoidalar va qoidalarni ishlab chiqish zarur.

Shuningdek, siz mehnatni avtomatlashtirishning mumkin bo'lgan salbiy oqibatlarini, masalan, ishdan bo'shatish va ayrim tarmoqlarda ishsizlikning o'sishini hisobga olishingiz kerak. Bu muammolarni hal qilish yo'llarini izlash, masalan, ishchilarni qayta tayyorlash yoki boshqa sohalarda yangi ish o'rinlari yaratish zarur.

Umuman olganda, sun'iy intellektdan foydalanish biznes va jamiyat uchun ulkan salohiyatdir, ammo barcha tomonlar uchun maksimal foyda olish uchun bu bilan bog'liq muammolarni hisobga olish va hal qilish kerak.

Xulosa qilib shuni aytishimiz mumkinki, sun'iy intellekt allaqachon biznes va jamiyatning ajralmas qismi bo'lib, uning roli kelajakda faqat o'sib boradi. Buning sababi shundaki, sun'iy intellekt jarayonlar samaradorligini sezilarli darajada oshirishi, odamlarning hayot sifatini yaxshilashi va sezilarli iqtisodiy foyda keltirishi mumkin. Shu bilan birga, sun'iy intellektdan foydalanish bilan bog'liq potentsial xavflarni minimallashtirish uchun ma'lumotlarni himoya qilish, axloqiy va maxfiylik masalalarida ehtiyot bo'lish kerak. Umuman olganda, AI ni ishlab chiqish va qo'llash katta foyda keltirishi mumkin, ammo bu xavfsizlik va axloqning yuqori standartlari bilan amalga oshirilishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

4. <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/about-deloitte/articles/global-human-capital-trends.html>
5. <https://www.forbes.com/sites/forbestechcouncil/2021/04/08/five-artificial-intelligence-trends-to-watch-in-2021/?sh=56dbcb2e5e5b>
6. <https://www.ibm.com/watson/advantage-reports/future-of-ai>
7. <https://www.mckinsey.com/business-functions/mckinsey-analytics/our-insights/artificial-intelligence-the-next-digital-frontier>
8. <https://www.pwc.com/gx/en/issues/analytics/assets/pwc-ai-analysis-sizing-the-prize-report.pdf>